

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
fării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Director : **Dr. VICTOR CORBUL**, medic-colonel în retragere
Redactor : CLUJ, Str. Gen. Grigorescu Nr. 16.

NB. Toată revista fiind scrisul meu, articolele nu sunt semnate aparte

Mici „contribuții” la Conversiune (Pentru on. Comitet de pregătire a conversiunii).

Declar înainte că eu nu sum nice creditor, nice debitor, conversiunea ca atare puțin mă atinge.

În Nr. 3 din Octomvrie 1931 al acestei mici reviste am publicat și eu un proiect de conversiune, bazat pe recalcularea dobânșilor și o finanțare, care nu costa statului nimica: mici % din beneficiul nett al băncilor, din venitul după depuneri și acțiuni, după tantieme, etc., cari toate laolaltă făcea atunci vre-o 700 milioane anual; finanțarea propusă atunci, astăzi nu mai e posibilă, căci de pe urma celor 2 legi de conversiune votate și prin moratoriile mereu prelungite, băncile și instituțiile etc. sunt aproape ruinate și micile cote de atunci din venitele mai sus amintite astăzi, abia dacă mai represintă vre-o 50 milioane lei!...

Ori ce conversiune se va vota, ea va fi nedreaptă și nu va putea îndestuli pe toți!

În gazeta „Dimineața” din 17 Februarie a. c. e publicat un proiect de conversiune, după părerea mea ușor aplicabil și destul de bun; l-aș recomanda on. Guvern!...

Nu voiesc să scriu un nou proiect de conversiune, aș

voi însă a aminti unele indicii:

1. Să nu se decreteze nice o conversiune de drept pentru cei cu pământ până la 10 hectare, ci asanarea să fie făcută din *cas în cas*, deoarece cei mai mulți agricultori cu pământ până la 10 hectare, au datoriile foarte mici — câteva mii de lei — să se eșaloneze plata datoriei pe 10—20—30 ani cu o dobândă de 2—3% fără reducere de capital, — posibilitatea de plată există.

2. La ceilalți debitori agricoli, a căror avere de orice natură computată la o altă echilibrează cu datoria să se procedeze ca mai sus sub 1).

3. Tuturor debitorilor, atât agricoli cât și urbani, cari au datorii mai mari, ca activul lor de orice natură, să li se lasă un anumit *minimum de existență*, iar restul să se vândă în folosul în parte al creditorilor (așa cum propune resp. domn în gazeta „Dimineața”, amintită mai sus).

4. Dintre debitorii mai rău situați să se ajute în rândul prim cei ce au suferit pagube în vite sau prin grindină, foc, apă etc. apoi cei cari au cumpărat pământ.

5. În anul 1934 toți debitorii se plătească numai dobânda ficsată.

6. cu 1 Ianuarie 1935 pe lângă dobândă vor plăti și din capital câte 5—10%.

7. Reduceri de capital să nu se facă; unde s'a luat dobândă de peste 25% să se facă recalcularea dobânzii, iar plusul să se subtragă din capital.

8. Vin în considerare la conversiune numai datoriile făcute *până la 31 Decembrie 1930* inclusive — în anul 1930 s'au început luptele pentru conversiune și asanare.

9. Datoriile făcute la particulari, fără contract în regulă, demn de creștere, să nu fie luate în considerare.

10. Agricultorii să fie constrânși *prin lege* a cultiva tot pământul ce-l posed, la din contră pierd dreptul la conversiune.

11. Cei ce umblă des prin crășme, beați, nu lucră regulat, pierd favorul conversiunii.

12. Fișcul va trebui să fie față de băncile strâmtorate din cauza conversiunii și cari au luat dobândă mai mică ceva mai binevoitor.

A decreta o conversiune cu reducere de creanțe egală pentru toată lumea ar fi inechitabil: unele bănci au luat 20%,

altele, mai ales minoritare, au luat 35 ba chiar și 40% după împrumuturi, nu pot fi tratate toate la egal. La băncile, cari au luat peste 25% dobândă, să se recalculeze dobânda și să fie ficsată de către Stat, conform timpului respectiv, o dobândă medie, iar ceiace s'a plătit mai mult peste dobânda medie să se subtragă din capital; așa ar fi echitabil!...

De altă parte mulți dintre debitorii ar fi putut plăti, căci în anii 1925—1928 primeau prețuri frumoase pe vitele și produsele lor: un vagon grâu 120 mii lei, o păreche de boi buni 35—42 mii, oi, vaci porci, aveau prețuri enorme, nemai amin-tind celelalte produse mai mărunte; dar n'au plătit, au ascultat de toți demagogii; au trăit mai bine, au lucrat mai puțin, au făcut lux.

A asculta toate memoriile congreselor debitorilor de toate categoriile ar fi absurd, căci de cele mai multe ori propun direct batjocuri și insulte la adresa creditorilor, direct anarhie. Vom reproduce, după gazete, doue propuneri din ultimul timp dela un congres de debitori:

1. In „*Tara Noastră*“ din 14 februarie a. c. cetim că la întrunirea frontului asanarea urbană și rurală un vorbitor a cerut (urmează cuvintele din gazetă: „dupăcum s'a făcut ex-„proprierea marei proprietăți așa să se facă și exproprierea cre-„anței de orice natură, întrucât după doctrina I. C. de Casație „este considerată „proprietate“; în continuare cere: „problema „comerțului bancar, care este exercitat de toate instituțiile ban-„care, unde realizează câștiguri importante în favoarea unei „clici, să se declare naționalizarea tuturor băncilor devenind „instituții de interes obștesc și plus valoarea ce rezultă din a-„cest comerț bancar, să fie întrebuințată de stat pentru nevoile sale!“

— Dacă e așa atunci, cuget eu, și tot pământul, toate clădirile, atât rurale cât și urbane, cât și toate întreprinderile făcute pe bază de împrumuturi, cu cari *respectivii onorabili* au rămas datori, asceptând conversiunea, să aibă aceiași soarte, deasemenea să se declare „naționalizarea lor“ pentru binele comun!... Unor debitori le-ar conveni „naționalizarea“ bunurilor altora în folosul lor, iar ei să rămână ca proprietari activi ai caselor, pământului etc. edificate resp. cumpărate pe datorie, care să li se anuleze prin conversiune!... frumoase principii de drept și echitate!...

2. În un alt congres de debitori se cere: reducerea cu 75% a creanțelor, iar restul să se plătească în vre-o 30 ani fără dobândă!...

Pentru ce nu și o pensie viageră pentru fiecare debitor și mai apoi funeralii naționale?...

Și la fine să nu se uite un lucru: toată lumea știe că în anii de după războiu toți luau împrumuturi în speranța unei inflații ca în Germania, Ungaria etc.) fiecare cugeta că părechea de boi cumpărată pe datorie o va plăti, venind inflația, vândând o găină; ceice au edificat case pe datorie, adevărate palate de 10—20, 25 milioane lei, tot în speranța inflației au lucrat, speculând că din chiria pe un an al unui singur apartament vor plăti toată datoria pentru casă. Dacă respectivii nu au avut bani, pentru ce nu au edificat o casă modestă de vre-o 5—600 mii lei? sperau însă să plătească un milion împrumutat cu un pachetel de chibrite ori cu un timbru postal ca în Germania bilioanelor și trilioanelor! dacă venia inflația sperată de ei, atunci creditorii erau ruinați, iar ei rămâneau cu palatele, cari în inflație ar fi reprezentat sute de miliarde!... Tot așa lucrau și comercianții, etc. la orașe; am văzut la Cluj, aproape în fiecare săptămână se deschidea câte un deposit „en gros” de mărfuri, tot în așteptarea inflației!... Lucrurile însă n'au ajuns acolo, marea majoritate s'a înșelat amar în calculele sale!

Și acuma pentru ce să fie creditorii de vină?! Poate pentru că comercianții etc. vindeau la orașe mărfurile lor, etc. cu prețuri fantastice? o știe toată lumea!... debitorii urbani, cu puține excepțiuni, nu merită nici un sprijin prin conversiune!

Și dacă unul sau altul a cerut dobândi mari pentru împrumuturi, pentru ce au contractat împrumutul? să fi făcut arătare la parchet; n'au făcut-o însă, cugetând — dacă vine inflația tot noi rămânem deasupra!...

Deci dlor din comisiunea pentru conversiune: *numai o conversiune restrânsă pentru cei ce merită și numai pentru agricultori!...*
